

Die BYBEL

(66 Boeke)

ONS GLO - Die Bybel is Die Woord van God

2Ti 3:16 Die hele Skrif is deur God **geïnspireer** en het **groot waarde** om in die waarheid te onderrig, dwaling te bestry, verkeerdhede reg te stel en 'n regte lewenswyse te kweek,
2Ti 3:17 sodat die man wat in diens van God staan, volkome voorberei en toegerus sal wees vir elke goeie werk.

Neh 8:8 (8:9) Die Leviete het uit die boek, uit die wet van God, voorgelees en dit uitgelê. Hulle het die betekenis weergegee sodat die mense kon verstaan wat geles word.

Aanbieder: Willem Zaaiman 0825565710

Selfs in die Ou Testament het die Skrif uit te lê en te interpreteer.

Sien ook verse soos :

- Deut 4:10 – “dat hulle kan leer om My te vrees” – dit kom nie van nature nie
- Deut 5:10, 31 – Julle moet dit leer
- Jos 1:8 - Hierdie wetboek mag nie uit jou mond wyk nie; maar bepeins dit dag en nag, sodat jy nougeset kan handel volgens alles wat daarin geskrywe staan; want dan sal jy in jou weë voorspoedig wees, en dan sal jy met goeie gevolg handel.
- Spr 1:1-2 ; 2:1-9
- Jesaja 1:3
- Luk 24:45 - Toe open Hy hulle verstand om die Skrifte te verstaan. - Sonder God kan ons nie die Skrifte verstaan nie. Dit bly vir ons toegesluit as Hy dit nie vir ons oopmaak nie. (Deut 29:4; Jes 6:9-10; Jes 63:17, Mat 13:11-15; Joh 12:38-40)

HERSIENING

Ons het reeds behandel:

1. Die Ontstaan van die Bybel

- Skrif kritiek en Tekskritiek
- Fases van oordrag van die Boodskap
 - Mondelings / sing / oorvertel.
 - Geskrewe – Ongevokaliseerd en Gevokaliseerd
- Teorieë van die ontwikkeling van die Bybeltekste (Manuskripte)
- Proto-Masoretiese Tekse (MT) as
 - een van die oudste en oorspronklikste manuskripte gesien kan word
 - 'n soort standaard beskou en as vertrekpunt vir enige nuwe vertaling.
 - Unieke gesagsposisie in Joodse kringe (Rom 3:2)
- Doelstellings van tekskritiek

HERSIENING(vervolg)

- Verskillende vertalings
 - Oorspronklike teks - Bestaan nie
 - Manuskripte - Vele weergawes
 - Vertalings - Alle vertalings is vertalings van manuskripte
 - Vertalings loop 'n skaal van letterlike vertalings (sover die taal waarnatoe dit vertaal word die letterlike woorde kan akkommodeer) tot by parafrases

SKAAL VAN VERTALINGS

Mees suiwer

Minste suiwer

Oorspronklike Teks	Manuskripte	Vertalings	Parafrases
Nie beskikbaar	Vele	Goeie/Swak Vertalings	Goeie/Swak parafrases
Eng	-	KJV/ESV	NIV
Afr	-	1933/53/NAV/NLV	Die Boodskap

Vertaling is 'n Bybel wat sover moontlik probeer om 'n woordelike vertaling te doen van die oudste manuskripte en nuutste inligting beskikbaar na die woorde van die taal waarnatoe dit vertaal word en na woorde toe wat beskikbaar is om dit die beste te omskryf.

Onthou ook taal is lewendig en verander gedurig nie direk woord vir woord vanaf die mees oorspronklikste manuskripte vertaal is nie, maar waar die vertaler of skrywer van die parafrase eerder die bedoeling van die boodskap soos (hy dit verstaan) weergee.

Parafrase is 'n Bybel wat nie direk woord vir woord vanaf die mees oorspronklikste manuskripte vertaal is nie, maar waar die vertaler of skrywer van die parafrase eerder die bedoeling van die boodskap soos (hy dit verstaan) weergee.

HERSIENING(vervolg)

2. Die gesag (inspirasie) en interpretasie van die Bybel:

- Meganiese Inspirasie leer – Fundamentaliste
- Relativiste – Elkeen se interpretasie is maar reg – Geen bedoeling van die Gees
- Organiese Inspirasie leer
 - Die boodskap is geïnspireer
 - Kontroles vir geldige Skrifverklaring
 - Erkenning van die gesag van die Bybel behels dus basies 2 dinge:
 - Ons erken dat daar 'n “Bedoeling van die Gees” is en dat die Heilige Gees 'n spesifieke bedoeling met elke skrifgedeelte het, vir die eerste lesers/hoorders sowel as vir die mense van vandag. Dus nie Relativis
 - Ons erken dat alle verstaanwerk van die leser – feilbare mensewerk is. Dus nie Fundamentalis
 - Kontroles vir geldige Skrifverklaring
 - Die Bybel is God se Woord in mensetaal
 - Ons glo die Bybel basies omdat:
 - God die geloof in ons hart geplant het om dit te glo en
 - Jesus Christus die Bybel geglo het
 - Nederige voorlopigheid hê in Skrifverklaring

Mat 9:13 Maar gaan leer wat dit beteken: Ek wil barmhartigheid hê en nie offerande nie; want Ek het nie gekom om regverdiges te roep nie, maar sondaars tot bekering.

Rom 3:23 want almal het gesondig en dit ontbreek hulle aan die heerlijkheid van God,

Rom 5:12 Daarom, soos deur een mens die sonde in die wêreld ingekom het en deur die sonde die dood, en so die dood tot alle mense deurgedring het, omdat almal gesondig het

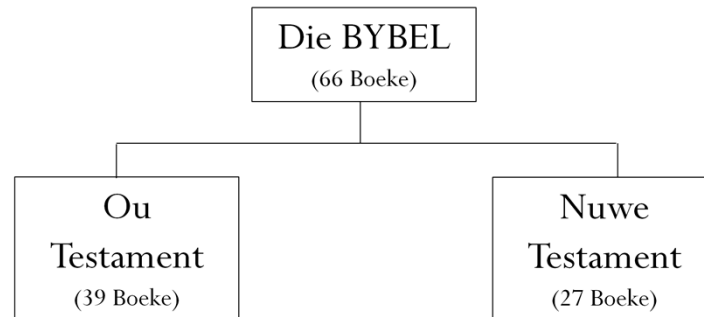
Mat 8:12 Maar die kinders van die koninkryk sal uitgedryf word in die buitenste duisternis. Daar sal geweens wees en gekners van die tande.

Ons kan dus nie net 'n enkel vers vat wat ons pas en besluit ons weet presies wat dit beteken nie.

INHOUD

1. Die Ontstaan van die Bybel
2. Die Gesag van die Bybel
 1. Gesag (Inspirasie)
 2. Interpretasie
3. Struktuur / Uitleg van die Bybel
4. Die storielyn van die Bybel
5. Die Bybel – Boek vir boek

Struktuur en Uitleg

- Testament / kontrak / Verbond

Bybel bestaan uit twee testamente of ons kan sê 2 kontrakte – maar nee daar is ’n verskil tussen ’n kontrak en ’n verbond

Kontrak – Bestaan uit:

- 2 of meer partye wat onderhandel om
- Sekere prestasies wat gelewer moet word
- en sekere voordele wat bekom gaan word en met
- Sekere voorwaardes wat nagekom moet word en
- sekere boetes / straf maatreëls as nakoming nie geskied nie en dat
- die kontrak teen ’n sekere datum of gebeurtenis tot einde kom

Verbond (Gal 3:15-17)

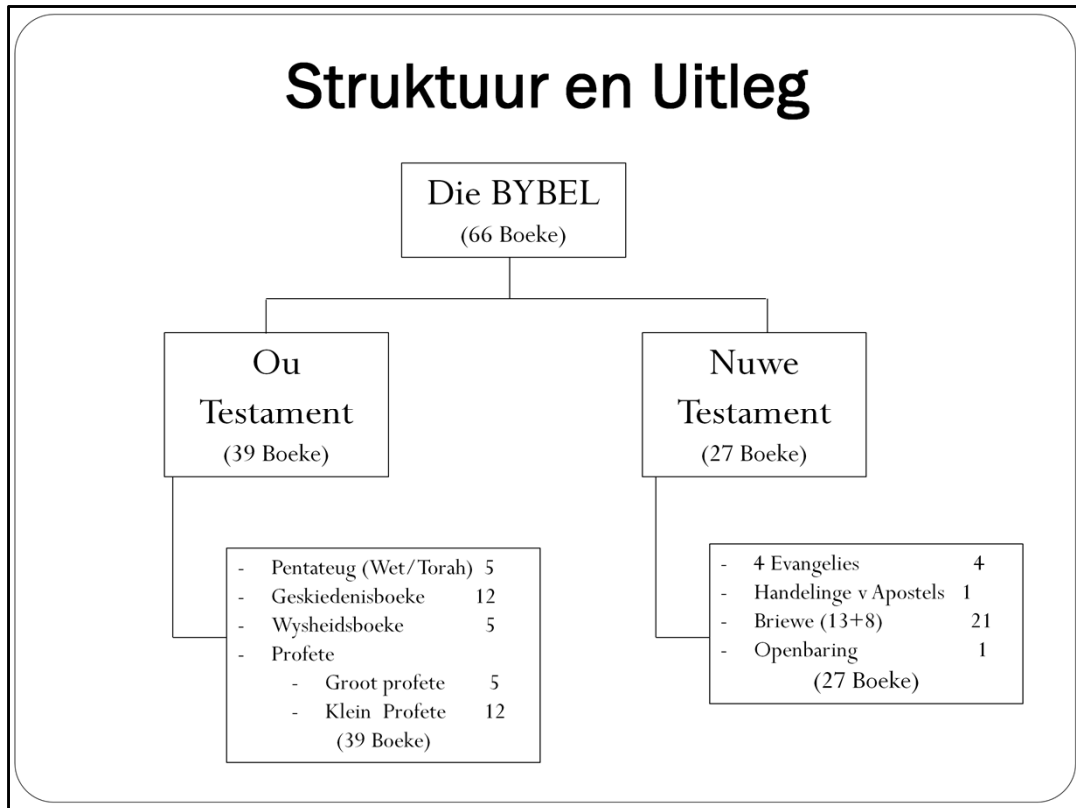
Bestaan uit:

- Presies dieselfde – met die verskil dat daar nie ’n einddatum is nie en
- in die geval dat God die inisiatiefnemer is en die mens nie keuses het in die onderhandeling nie.

Testament (Heb 9:15-20)

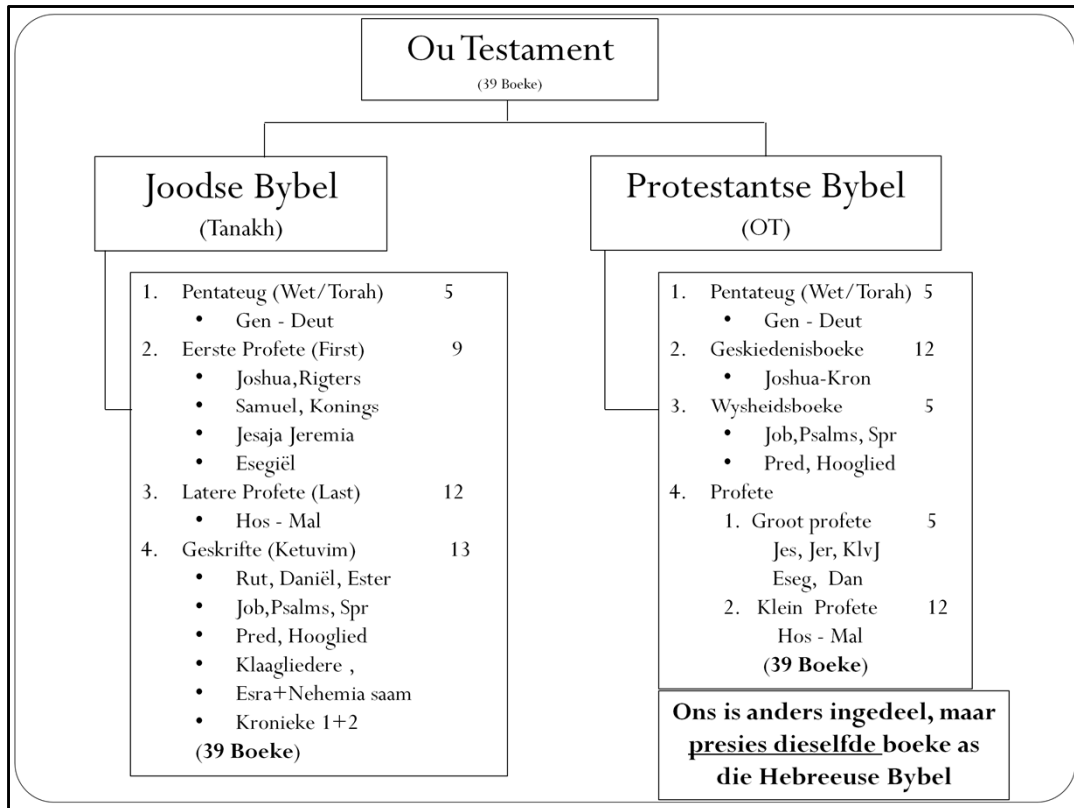
- Kom eers in werking as iemand dood is – Bloed vergiet is

Struktuur en Uitleg

Groot profete en klein profete net gerangskik op grond van die klengte van die boeke en nie dat die een meer belangrike dinge gesê het as die ander een nie

Briewe (13 + 8) – Want Paulus het 13 Briewe geskryf

Struktuur en Uitleg - OT

Chronologie van die Ou Testament

JAARTAL	BYBELSE GEBEURTENISSE	KULTURE VAN DIE DESTYDSE WERELD
Die Ontstaanstydperk ong. 2000 v.C. tot ong. 1800 v.C. tot	Genesis 1 – 11 Die Aartsvaders Abraham Isak Jakob Josef	Die prehistoriese tydperk Die Patriargale geskiedenis gee 'n weergawe van die kulture van Egipte en Mesopotamie
ong. 1400 v.C. tot	Die Israëliete woon in Egipte Moses Josua Die Rigters	Die Israëliete deur Egipte verkneg Besetting van Palestina Verskillende nasies verdruk Israel
ong. 1100 v.C. tot ong. 931 v.C.	Samuel Saul Dawid Salomo Die Verdeelde Koninkryk <i>Suid</i> Rehabeam	Die omliggende gebiede word deur Israel verower
ong. 875 v.C.	Josafat	Die Siriese Koninkryk 931-732
ong. 790 v.C.	Ussia	
732 v.C.		Die val van Sirië
722 v.C.		Die val van Samarïa
716 v.C.	Hiskia	
640 v.C.	Josia	Assiriese oorheersing van Palestina 745-650
586 v.C.	Die val van <u>Jerusalem</u>	Babloniese oorheersing 625-539 Medo-Persiese oorheersing 539-331
539 v.C.	Die terugkeer van die Jode	
520-515 v.C.	Die Tweede Tempel Haggai Sagaria	
457 v.C.	Esra	
444 v.C.	Nehemia Maleagi	

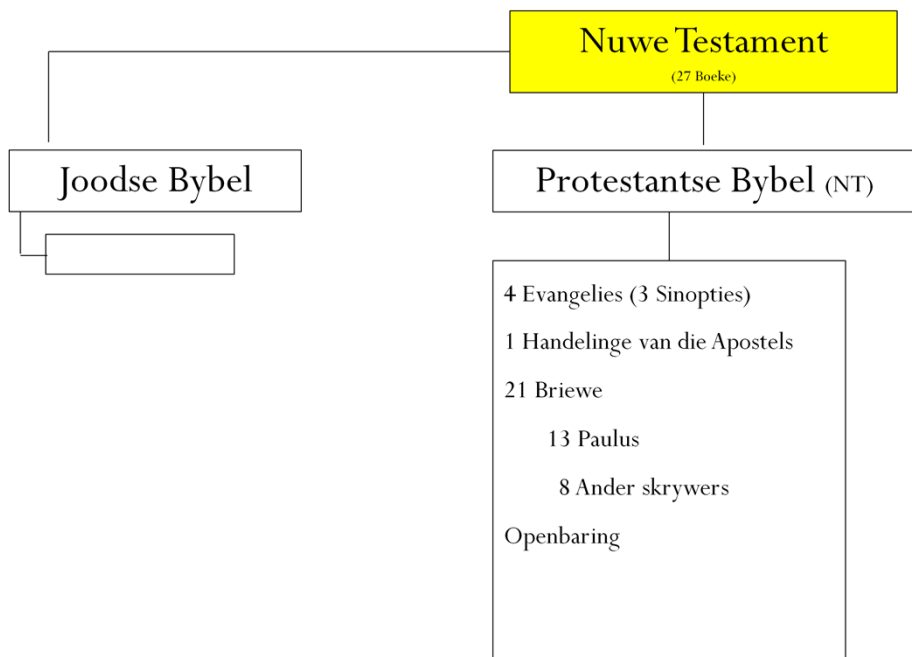
Ou Testament

(39 Boeke)

Struktuur en Uitleg - OT

- Bybel is Heilsgeskiedenis of Openbaringsgeskiedenis
- God openbaar Homself aan die mens deur 2 Boeke
 - Die Natuur Rom 1
 - Die Bybel Mat 22:29
- Middellik - Een van die karaktereenskappe van God is dat Hy meeste van die tyd middellik werk, maw deur mense of deur natuurlike gebeure. (Bv 2 Sam 7:17; Spr3:11-12 saam met 1Pet 2:13)
- Deur fisiese wêreldgebeure in die geskiedenis en deur skrywers wat deur God geïnspireer is het die Ou Testament van die Bybel tot stand gekom oor 'n tydperk van ongeveer 1400-1600 jaar en deur ongeveer 40 verskillende skrywers van verskillende tye en verskillende agtergronde.
- Hoekom is die OT belangrik?
 - Jood Christen en selfs Moslem vind oorsprong van hul geloof in OT
 - OT is die basis om die NT te verstaan. NT gebaseer op OT
 - JC het die OT geglo en daaruit gewerk as basis (Mat22:29)
 - Om God se karaktereenskappe te leer ken (Mat 11:29)
 - Om Jesus in die OT raak te sien (Rom 1:2-3)
 -ens. ens. - so baie redes waarmee ons kan aangaan

Struktuur en Uitleg - NT

A. Die Chronologiese Indeling

Baie Skrifverklaarders meen dat Jakobus die oudste boek in die Nuwe Testament is en ongeveer in 45 n.C. geskrywe is.¹

DIE BOEKE VAN DIE NUWE TESTAMENT

Letterkundige tipe	Titel	Tyd van skrywe*	Skrywer
Histories (5)	Matteus	55-70 n.C.	Matteus
	Markus	50-68	Markus
	Lukas	60	Lukas
	Johannes	85-95	Johannes
	Handelinge	62	Lukas
Sendbriewe (21)	Romeine	55/56	Paulus
	1 Korintiërs	55	
	2 Korintiërs	56	
	Galasiërs	48/49-57/58	
	Efesiërs	60/61	
	Filippense	61	
	Kolossense	60/61	
	1 Tessalonisense	50/51	
	2 Tessalonisense	51	
	1 Timoteus**	63	
	2 Timoteus**	67	
Titus**	65		
Filemon**	60/61		
Profeties (1)	Hebreërs	65-70	Onbekend
	Jakobus	45	Jakobus
	1 Petrus	63-65	Petrus
	2 Petrus	65-67	Petrus
	1 Johannes	85-90	Johannes
	2 Johannes**	85-90	Johannes
	3 Johannes**	85-90	Johannes
	Judas	67/68-80/85	Judas
Profeties (1)	Openbaring	90-95	Johannes

Tronk →

Past →

¹Ander kommentators reken dat die brief later geskryf is en wel ongeveer in 62 n.C. Indien die vroeër datum korrek is, is die brief slegs 15 jaar na Christus se dood geskrywe.

*Bybelverklaarders verskil oor die tyd van die boeke se ontstaan. Bostaande jaartalle is die benaderde berekening.

**Hierdie briewe is aan individue geskrywe.

Struktuur en Uitleg (vervolg)

Opsommend

- OT geskryf oor ongeveer 1600 jaar deur meer as 40 Skrywers
- 400 stiltetyd tussen OT en NT
- NT geskryf oor periode van ongeveer 50 jaar (45-95nC)
- NT was klaar geskryf teen 95nC, maar nog nie saamgevoeg as die NT soos ons dit nou ken nie.
- Die Bybel is basies as volg saamgevoeg
 - OT – Vroeë Christelike kerk het die 39 boeke alreeds jare as gesaghebbend aanvaar. Griekssprekende kerke het Septuagint (wat apokriewe insluit) uit staanspoor aanvaar. Rooms Katolieke het later die apokriewe boeke gelyke status gegee. Met die hervorming (1517 met Luther se 95 stellings) haal hervormers weer die apokriewe boeke uit en erken net die 39 soos ons dit nou het.
 - NT op die sinodes van
 - 393 Hippo Regius en
 - 397 Kartago en hier
 - word finaal besluit dat die 27 boeke soos nou, hulleself gesaghebbend aanbied en deur die kerk erken sal word as kanon.

Die apokriewe boeke

Prof Jan van der Watt

(Departement Nuwe-Testamentiese Wetenskap, Universiteit van Pretoria)

- *Die Wysheid van Salomo*
- *1 Makkabeërs*
- *2 Makkabeërs*
- *Die eerste Brief van Klemens aan die Korintiërs*
- *Die Brief van Polikarpus aan die Filippense*
- *Die Martelaarskap van die heilige Polikarpus*

Prof Francois Tolmie

(Departement Nuwe Testament, Universiteit van die Vrystaat)

• <i>Tobit</i>	• <i>Die Evangelie van Maria</i>
• <i>Judit</i>	• <i>Die Handeling van Paulus</i>
• <i>Barug</i>	• <i>Die Handeling van Petrus</i>
• <i>Die Brief van Jeremia</i>	• <i>Die Briewe van Christus en Abgar</i>
• <i>Toevoegings tot Ester</i>	• <i>Die derde Brief aan die Korintiërs</i>
• <i>Toevoegings tot Daniël</i>	• <i>Die Brief aan die Laodisense</i>
• <i>Die Wysheid van Ben Sirag</i>	• <i>Die Briefwisseling tussen Paulus en Seneka</i>
• <i>Die Proto-Evangelie van Jakobus</i>	• <i>Die Openbaring van Paulus</i>
• <i>Die Kindheidsevangelie van Tomas</i>	• <i>Die Openbaring van Petrus</i>
• <i>Die Evangelie van Petrus</i>	• <i>Die Didagé</i>
• <i>Die Evangelie van Nikodemus</i>	• <i>Die Brief aan Diognetus</i>
• <i>Die Evangelie van Tomas</i>	

Boeke wat geskryf is en wat nie regtig deur die Jode as gesagvol aanvaar is nie.

(Rom 3:2 Die woorde van God aan die Jode toevertrou)

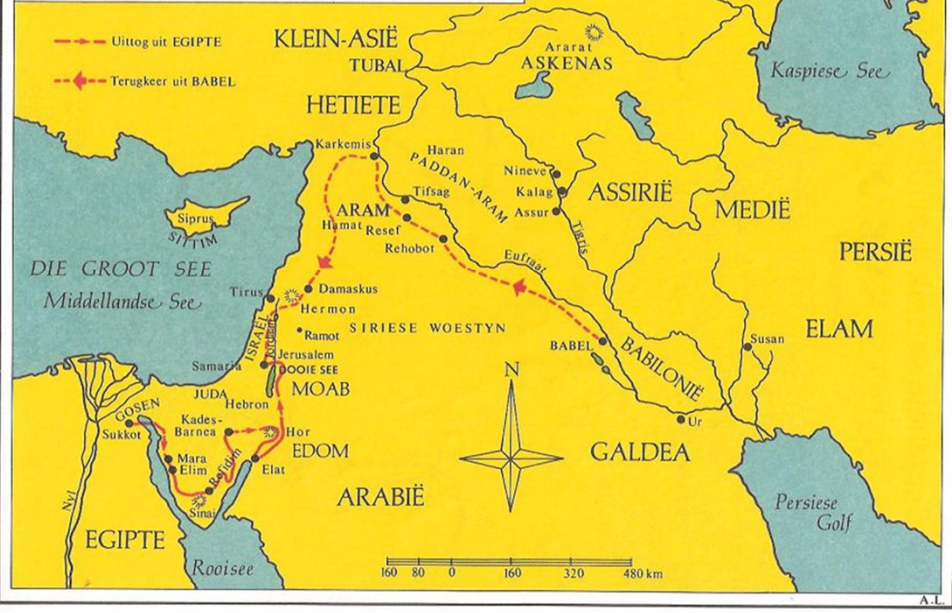
Ons kan egter heelwat hieruit leer van die geskiedenis veral gedurende die 400 jaar stiltetyd deur bv 1 en 2 Makabeërs te lees.

Dis nie 'n geheim nie – daar word niks van ons weerhou nie – Dit is beskikbaar vandag in Afrikaans (danksy Prof Jan van der Watt en Prof Francois Tolmie).

Wanneer U hierdie boeke lees sal u sommer self dadelik agterkom dat dit nie dieselfde gesag dra as die Bybel se kanonieke boeke nie.

Enige vrae oor die struktuur en Uitleg?

Die wêreld van die Ou Testament

Storielyn van die Bybel

Dis tog belangrik dat ons die groot oorhoofse storie van die Bybel ken.

- Vir onself
- Vir ons kinders
- Vir ons bedienings (Hospitaal-, Tronk-, Skool-, Werkspolek-, Straat- ens.)
- Vir die verstaan van die NT

Here Jesus het ons ook geleer met stories – Gelykenisse - want Hy het geweet ons sal dit makliker onthou

As ons die storie vd Bybel ken sal ons weet

- waar elke boek van die Bybel inpas en
- Waaroor elke boek gaan

1Co 10:11 Hierdie dinge het oor hulle (Israelite) gekom as 'n voorbeeld vir ons en is opgeskryf as 'n waarskuwing vir ons wat die einde van die tye al beleef.

Die Israelite is God se getuies – Hy het hulle gekies en hulle gebruik om as voorbeelde en waarskuwings vir ons te dien.

Vir die verstaan van die NT

- Ons almal ken die stories van

Noag se Ark en

Abraham wat vir Isak moes gaan offer het en

Jona en die vis en

'n klomp ander storiëtjies wat in die kinderbybels vervat is, maar min van ons grootmense ken stories wat vir ons geloofsgroei belangrik is en wa ook vir ons opgeteken is. Wie ken bv die stories wat sê Judas van praat.

- Die storie van die Korag en sy bende (Jud 1:11 – Num 16)
- Bileam en sy donkie - Ja ons ken
- Die aartsengel Migael wat met Satan gestry het oor Moses se liggaam

- Die doop van die Israelite (1Kor10:1-4)
- Manassa se storie – (2Kon 21:1-16)
- Die soorte verbode wat ons in die Bybel kry
 - Verlossingsverbond
 - Werksverbond
 - Genadeverbond
 - Verbond met Noag, met Abraham, met Dawid

Storielyn van die Bybel

Dis tog belangrik dat ons die groot oorhoofse storie van die Bybel ken.

- Vir onself
- Vir ons kinders
- Vir ons bedienings (Hospitaal-, Tronk-, Skool-, Werkplek-, Straat- ens.)
- Vir die verstaan van die NT

Here Jesus het ons ook geleer met stories – Gelykenisse - want Hy het geweet ons sal dit makliker onthou

As ons die storie vd Bybel ken sal ons weet

- waar elke boek van die Bybel inpas en
- Waaroor elke boek gaan

1Co 10:11 Hierdie dinge het oor hulle (Israeliete) gekom as 'n voorbeeld vir ons en is opgeskryf as 'n waarskuwing vir ons wat die einde van die tye al beleef.

Die Israeliete is God se getuies – Hy het hulle gekies en hulle gebruik om as voorbeelde en waarskuwings vir ons te dien.

Vir die verstaan van die NT

- Ons almal ken die stories van
Noag se Ark en
Abraham wat vir Isak moes gaan offer het en
Jona en die vis en

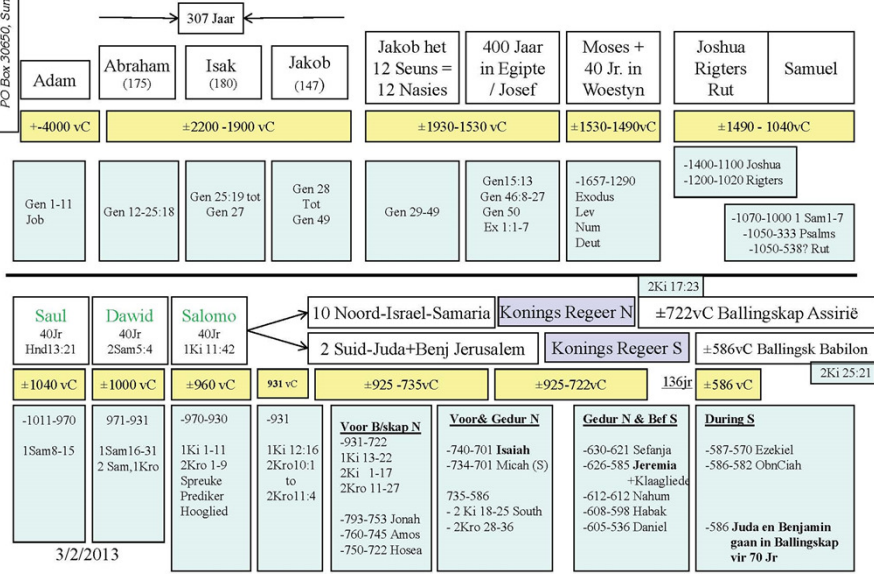
'n klomp ander storiëtjies wat in die kinderbybels vervat is, maar min van ons grootmense ken stories wat vir ons geloofsgroei belangrik is en wa ook vir ons opgeteken is. Wie ken bv die stories wat sê Judas van praat.

- Die storie van die Korag en sy bende (Jud 1:11 – Num 16)
- Bileam en sy donkie - Ja ons ken
- Die aartsengel Migael wat met Satan gestry het oor Moses se liggaam

- Die doop van die Israeliete (1Kor10:1-4)
- Manassa se storie – (2Kon 21:1-16)
- Die soorte verbode wat ons in die Bybel kry
 - Verlossingsverbond
 - Werksverbond
 - Genadeverbond
 - Verbond met Noag, met Abraham, met Dawid

Willem Zelmien 0952595710
 PO Box 30650, Sunnyside, 0132

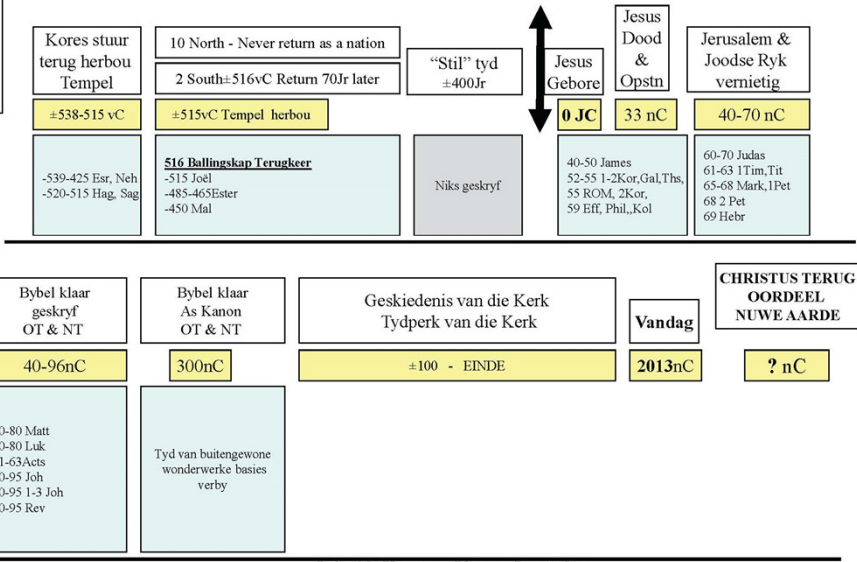
TYDSKAAL - BYBEL BOEKE

Willem Zelmien 0925955710
 PO Box 30650, Sunnyside, 0132

TIME SCALE - BIBLE BOOKS

Page 2-2

Jr 0 – 2de Koms van JC = Laaste dae

Volgende keer – 12 Maart 2013

1. Die Ontstaan van die Bybel - Klaar
2. Die Gesag van die Bybel - Klaar
 1. Gesag (Inspirasie)
 2. Interpretasie
3. Struktuur / Uitleg van die Bybel - Klaar
4. Die storielyn van die Bybel - Klaar
5. Die Bybel – Boek vir boek
 1. Genesis - 12 Maart 2013

Bring saam

- Bybel waarin u aantekeninge kan maak
- Miskien notaboek

Huiswerk vir 12/3/2013

- Enigste huiswerk gaan altyd net baie lees wees
- Lees Gen 1-11 – Eerste 2000 jaar
- Lees Gen 12-36 – Aardsvaders
- Lees Gen 37-50 – Josef-storie